

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Maatschappelijke opgaven in relatie tot arbeidsmarkt

We constateren dat de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven toeneemt en (conflicterende) vragen vanuit de samenleving ook toenemen, waardoor het werk van de omgevingsdiensten niet alleen in aard en omvang meer wordt, maar door de complexiteit ook andere competenties en kwaliteiten vraagt. Daardoor is er veel behoefte aan, maar ook veel concurrentie om geschikte arbeidskrachten.

Voor de specialistische functies is het voor de omgevingsdiensten lastig om gekwalificeerd personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen. Gezien het aantal grote opgaves, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, het stikstof dossier, waterkwaliteit, de integrale gebiedsontwikkeling en het verder reduceren van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), kan dit leiden tot knelpunten in de uitvoering en zal het in de uitvoering een uitdaging worden om alle ambities van deze maatschappelijke opgaven waar te maken. Afgelopen jaar heeft de provincie met de omgevingsdiensten een impuls gegeven aan het versterken van de samenwerking tussen de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland. Dit overleg van de eigenaren en de directeuren richt zich naast de operationele samenwerking en afstemming ook op de samenwerking in relatie tot bovenstaande arbeidsmarktproblematiek en het gezamenlijk versterken van het vth&a-systeem (vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies) in Noord-Holland.

Versterking VTH-stelsel

De adviezen uit het rapport 'Om de leefomgeving' van de adviescommissie vergunningverlening, toezicht en handhaving (commissie Van Aartsen) hebben geleid tot een interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert hierover de regie in samenwerking met de VNG, het IPO, de UvW, Omgevingsdienst NL, het Openbaar Ministerie en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma bestaat uit zes pijlers/projecten waarbinnen de adviezen van Van Aartsen worden uitgewerkt.

De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken bij de invulling en uitwerking van de projecten vanuit het IBP VTH. De provincie heeft het initiatief genomen om de opvolging van Van Aartsen binnen Noord-Holland gezamenlijk met de gemeenten en de omgevingsdiensten op te pakken.

Invoering Omgevingswet

Het kabinet heeft besloten de Omgevingswet per 1 januari 2024 in te voeren. De provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten zijn al geruime tijd bezig met de voorbereiding hiervan. In relatie tot de uitvoering van onze taken door de omgevingsdiensten heeft de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten onze nadrukkelijke aandacht (zogenaamde 'warme overdracht'). Daarnaast wijzigen door de invoering van de Omgevingswet procedures en regels rond vergunningen (en toezicht en handhaving). De nieuwe procedures en systemen zijn door de diensten voorbereid, maar dienen vanaf 1 januari 2024 de praktijktoets nog te ondergaan en daar op fijngesteld te worden.

Met de Omgevingswet wordt de ontwikkeling voortgezet om meer integraal en vanuit het principe van 'ja, tenzij' te vergunnen. Dit biedt meer vrijheid om met initiatiefnemers en de omgeving mee te denken, maar maakt de uitvoering ook complexer om alle belangen mee te wegen en afwegingen voor iedereen inzichtelijk en gelijk te houden.

Energiebesparingsakkoord

Op initiatief van de provincie zijn de omgevingsdiensten bezig met het uitvoeren van het energiebesparingsakkoord, waarin ze samen met de gemeenten afspraken maken om bedrijven te stimuleren energie te besparen.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek / Omgevingsdienst IJmond

Bij deze twee omgevingsdiensten zijn op dit moment – anders dan de genoemde algemene ontwikkelingen – geen noemenswaardige ontwikkelingen in relatie tot de uitvoering van onze taken.

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen de VTH-taken op het gebied van bodem die door deze omgevingsdiensten namens de provincie Noord-Holland wordt uitgevoerd, afnemen.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Stikstof

Vanaf 2019 is de stikstofproblematiek één van de belangrijkste prioriteiten van ons college geweest en is er veel werk verzet om deze problematiek aan te pakken. Ook in dit nieuwe jaar en verder zal de stikstofproblematiek en het snel ontwikkelende beleid rond natuurbehoud ons voor uitdagingen plaatsen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert voor de provincie de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn extra middelen toegekend. In de Kadernota 2023 van de OD NHN was een p.m.-post opgenomen. Op verzoek van de provincie heeft een evaluatie plaats gevonden om te beoordelen hoeveel extra budget structureel nodig is vanaf 2023. Uit deze evaluatie blijkt dat structureel een bedrag van € 1.431.000 nodig is welke vervolgens door Provinciale Staten is toegekend.

Bedrijfsvoering

Ontwikkeling arbeidsmarkt

Om zoveel mogelijk te voorzien in de vraag naar personeel wordt ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een *traineeship*. Het doel is *young potentials* binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden. Naast het organiseren van *traineeships* wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters met inzet van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit de eigen medewerkers. De bovenste cirkel van de zogenaamde Big-8 verdient in deze organisatie versterking. Hiermee kan de organisatie zich beter inrichten op de veranderende omgeving en kan ze beter haar bijdrage leveren over de uitvoerbaarheid van beleid.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tata Steel

De uitvoering van de ambities uit het Programma Tata Steel 2020-2050 en de *Roadmap Plus* hebben de volle aandacht. Naast het aanscherpen van vergunningen, het versnellen van processen, de intensivering van toezicht en handhaving is de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid voor de inwoners van de IJmond verder vergroot door een fysiek loket in Wijk aan Zee. Door de versnelde transitie naar 'groen staal' (het gebruik van waterstof in de ijzer- en staalproductie) zijn er forse investeringen nodig in kennis en capaciteit om op tijd vergunningsaanvragen te kunnen beoordelen en af te handelen. Dit geldt ook voor de bouwfase van nieuwe installaties met betrekking tot goed (bouw)toezicht en waar nodig handhavend optreden. Om het vergunningsproces naar groen staal verder te versnellen is inmiddels een Provinciale coördinatieregeling (PCR) opgesteld en is er door Tata Steel een start gemaakt met het participatietraject.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Aan bedrijven die met deze uitstoot te maken hebben, wordt gevraagd om vermijdings- en reductieplannen op te stellen om de uitstoot te minimaliseren. Deze plannen worden door de

Omgevingsdienst beoordeeld. De beoordeling kan aanleiding zijn tot een gesprek met deze bedrijven met als doel de uitstoot maximaal te reduceren. Het proces heeft tot doel het verder terugdringen van ZZS uitstoot en levert daarmee een bijdrage aan een gezondere leefomgeving.

Energietransitie

De energietransitie komt in een fase waarin het beleid naar de uitvoering wordt omgezet. De verduurzaming van de industrie en de klimaatopgaven vraagt om een andere manier van werken, onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen vanuit een breder perspectief dan de vergunningsaanvraag van één bedrijf. Dit is het geval bijvoorbeeld bij windenergie, zoals de windmolens in de Noorder IJplas te Amsterdam.

Verbetering van milieu gerelateerde gezondheid

De inzet is erop gericht om de negatieve effecten op de gezondheid van inwoners verder te verminderen. Dat kan bijvoorbeeld door in de vergunning de laagst mogelijke (strengste) norm voor uitstoot te hanteren. Met de pilot scherp vergunnen wordt onderzocht wat haalbaar is.